

**Ministerul Sănătății
Ministerul Mediului
Comitetul coordinator al proiectului Implementarea
obiectivelor Protocolului privind apa și sănătatea în Republica
Moldova**

**Proiectul Programului și Planului de măsuri pentru
implementarea prevederilor ce țin de Protocolul Apă și
Sănătatea**

Valeriu Gonciar

Tamara Guvir

Chișinău 07.11.2014

Temei juridic pentru elaborarea Programului și Planului de măsuri

Legea nr. 207 din 29 iulie 2005 privind ratificarea Protocolului
Moldova este parte la Protocol din 15 decembrie 2005,

Ordinul nr.91/704 din 20.X.2010, semnat de către miniștrii de mediu
și sănătate referitor la aprobarea țintelor la **Protocolul Apă și
Sănătate**

HG 33 din 11.01.2007 cu privire la regulile de elaborare și
cerințele unificate față de documentele de politici

Capitole ale Programului

- **Identificarea problemei. Cadrul politic legislativ, normativ și instituțional**
- **Starea actuală a domeniilor la Protocol Apa și Sănătatea (pentru 20 de domenii la Protocol)**
- *Situația curentă a calității apei potabile distribuite (Domeniul I),*
- *Situația curentă privind numărul de epidemii hidrice și a îmbolnăvirilor și căile de reducere a lor, ținte și indicatori țintă la acest domeniu (Domeniul II).*
- *Situația curentă privind accesul la apă potabilă (Domeniul III).*
- *Situația curentă privind suprafața teritoriului sau a numărului de populației și indicatori țintă la acest domeniu (Domeniul IV).*
- *Situația curentă privind nivelurile de performanță a sistemelor colective de alimentare cu apă și a altor sisteme (Domeniul V).*

Capitole ale Programului (continuare)

- Situația curentă privind nivelurile de performanță a exploatării sistemelor colective de sanitație și a altor sisteme (Domeniu VI)
- Situația curentă privind aplicarea bunelor practici recunoscute în domeniul managementului aprovizionării cu apă și sanitație (Domeniul VII, VIII)
- Situația curentă privind deversarea apelor uzate netratate și deversarea scurgerilor pluvial netratate din sistemele de colectare (Domeniul IX, X)
- Calitatea deversărilor apelor uzate provenite din instalațiile de epurare (Domeniul XI)
- Situația curentă privind eliminarea sau reutilizarea nămolului din apele sistemelor centralizate de analizare sau din alte sisteme de canalizare (Domeniul XII)
- Situația curentă privind calitatea apelor uzate folosite în scopuri de irigare (Domeniul XIII).
- Situația curentă privind calitatea apelor folosite ca surse de apă potabilă (Domeniul XIV).

Capitole ale Programului (continuare)

- Situația curentă privind calitatea apei utilizate pentru îmbăiere (*Domeniul XV*).
- Situația curentă privind calitatea apelor utilizate pentru acvacultură sau creșterea ori colectarea moluștelor și crustaceelor (*Domeniul XVI*)
- Situația curentă privind aplicarea bunelor practici recunoscute pentru managementul apelor închise disponibile în general pentru îmbăiere (*Domeniul XVII*).
- Situația curentă privind identificarea și remedierea terenurilor specific contaminate (*Domeniul XVIII*)
- Situația curentă privind eficacitatea sistemelor de management, dezvoltare, protecție și utilizare a resurselor de apă (*Domeniul XIX*)
- Situația curentă privind frecvența publicării informațiilor privind calitatea apei potabile furnizate și a altor ape relevante Protocolului (*Domeniul XX*)

Secțiunea 1. Situația curentă a calității apei potabile distribuite (Domeniul I)

Probleme, identificate:

Principalele probleme pentru apele subterane sunt niveluri ridicate:

- > **de fluor** (2-14 mg/l) în zonele Glodeni, Fălești, Ungheni, Călărași, Hîncești Căușeni, Criuleni, Nisporeni, Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri);
- > **sodiu** (200-560 mg/l) și **amoniu** (2-10 mg/l) în toate domeniile, dar cel mai adesea – în Centru,
- > **Sr** (7-12 mg /l) în or. Orhei și mun.Chișinău,
- > **hidrogen sulfurat** (3.20 mg /l) – Ungheni, Hîncești, Căușeni, mun.Chișinău și Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (Gagauz-Yeri),
- > **fier** (1 – 2.5 mg /l) în mun. Bălți, orașele Fălești, Edineț, Sîngerei, Cahul, și pentru apele subterane - **nitrați și contaminarea microbiană.**

**Secțiunea 1. Situația curentă a calității apei potabile distribuite
(continuare)**

	Ponderea probelor de apă neconforme la parametrii sanitaro-chimici (%)		
	2011	2012	2013
Apeducte urbane din surse subterane	43,7	44,5	39,4
Apeducte rurale	51,6	61,5	51,3
Apeducte urbane din surse suprafață	10,4	8,27	5,89
Fântâni	82,9	84	79,6

	Ponderea probelor de apă neconforme la parametrii microbiologici (%)		
	2011	2012	2013
Apeducte urbane subterane	9,9	10,82	8,2
Apeducte rurale	14,1	14,24	14,6
Apeducte urbane de suprafață	3,3	0,77	1,9
Fântâni	38,3	39,81	36,17

Secțiunea 1. Situația curentă privind numărul de epidemii hidrice și a îmbolnăvirilor (*Domeniul II*)

Probleme, identificate:

- Cea mai poluată rămîne apa rîurilor mici, care sunt folosite de populație pentru irigare și în scopuri de recreere. Ponderea probelor ce n-au corespuns cerințelor igienice după parametrii chimici constituie (45,3% - 56,5%) și după parametrii microbiologici (39,9% – 41,95%).
- În Republica Moldova în perioada 2009-2013 nu au fost înregistrate cazuri de focare de boli asociate apei. Cu toate acestea, incidența anumitor infecții în ultimii 3 ani are tendință crescătoare. Au crescut indicatorii incidentelor de salmoneloză de la 23,5 cazuri pentru 100 mii populație în 2009 la 32,87 în 2013, dizenteria bacteriană de la 7,19 cazuri pentru 100 mii populație în 2011 la 9,97 în 2013, **infecția enterovirală de la 15,03 cazuri pentru 100 mii populație în 2011 la 18,99 în 2013**, HVA de la 0,14 cazuri pentru 100 mii populație în 2012 la 3,03 în 2013 (de 21 ori).

Secțiunea 1. Situația curentă privind accesul la apa potabilă (Domeniul III).

Probleme, identificate:

Nivelul de acces a populației la surse îmbunătățite de apă potabilă, este reflectat în tabel (în %):

Anul	2000	2005	2009	2012	2013
Total	37,8	45	55	62	65
Urban		92	93	94	95
Rural		17	27	35	39

În a.2013 accesul la surse îmbunătățite de alimentare cu apă era asigurat pentru 65% a populației (2327 mii persoane din populația totală, inclusiv 95% (2194 mii) populație urbană și 39% rurală (862 mii).

Datele denotă un decalaj semnificativ al cotei populației cu acces la serviciile de aprovizionare cu apă din mediul urban și cel rural.

Astfel, se impune sporirea numărului sistemelor de apă în zonele rurale, prin investiții axate pe extinderea și modernizarea rețelelor de apă și canalizare.

Secțiunea 1. Situația curentă privind suprafața teritoriului sau a numărului de populație, care trebuie să fie deservite de sistemul colectiv de canalizare (*Doneniul IV*)

Principalele probleme, identificate:

- Sistemul actual de canalizare este puțin dezvoltat și are o capacitate redusă în contextul asigurării în întregime a accesului populației la servicii calitative de canalizare.

Regiunile de dezvoltare	Sisteme de canalizare/urbane(%)	Sisteme de canalizare/rural (%)	Conectare urbana (%)	Conectare rurală (%)	Conectare pe regiune/tară (%)
Nord	100	3	46	1	16/30
Centru	100	6	42	3	10/30
Sud	91	8	52	1	14/30

Sursa: PRO PLAN, aprobate de CRD în 2014

Zonele vizate	Rata de conectare la sisteme de canalizare
Chișinău	75%
În total pe țară	30-35%

Sursa: Strategia AAC1. Sursa Raport Protocol A S2

Secțiunea 1.

Nivelurile de performanță a sistemelor colective de alimentare cu apă și a sistemelor de colective de sanitație și a altor sisteme (Domeniului V și VI) .

- Insuficiența mecanismelor de reglementare a serviciilor de apă și canalizare (acte normative, instrucțiuni, ghiduri, proceduri de reglementare (licențiere, autorizații, controlul privind indicatori manageriali, operaționali, financiari, reglementare a parametrilor de funcționare)
- Există o insuficiență de personal calificat la toți operatorii AAC.
- Cu toate ca există un program de instruire elaborat recent de AMAC pentru operatorii AAC, dar acesta nu acoperă tot spectru de instruire pentru toți 50 de operatori.

Secțiunea 1. Situația curentă privind aplicarea bunelor practici recunoscute în domeniul managementului aprovizionării cu apă și sanitație (Domeniul VII, VIII)

- Există o insuficiență a aplicării noilor tehnologii, o lipsa de experiență în acest domeniu (se referă la epurarea apelor uzate, la montarea conductelor din diferite materiale de mase plastice, care au superioritate față de conductele din materiale din metal corozive și costisitoare, și la tehnologii de tratare a apelor potabile)
- Intenția aplicării tehnologiilor de epurare a apelor uzate prin tehnologii zonelor umede construite ZUC. Acestea au fost multiplicat la or.Orhei, în satele Rusca, Sărata Galbenă, Bratuleni, Dragusenii Noi, Cristesti, Irceni și Neagra etc.
- Implementarea sistemelor descentralizate de canalizare în localitățile rurale, în paralel cu construcția sistemelor de alimentare ar fi o experiență, care necesită preluată de RM;
- În zonele rurale aplicarea unor soluții descentralizate de epurare (fose septice, toalete Ecosan) ar fi efective și ar putea aplicate și în RM.

Secțiunea 1. Situația curentă privind deversarea apelor uzate netratate, calitatea deversărilor apelor uzate din instalații de epurare . Calitatea deversărilor apelor uzate provenite din instalațiile de epurare (Domeniul IX, X, XI)

- Majoritatea instalațiilor existente de epurare sunt deteriorate și nu sunt operaționale și oferă doar o epurare mecanică, în timp ce instalațiile biologice cu consum energetic sporit sunt scoase din funcțiune din cauza costurilor de operare inaccesibile.
- Depășirile concentrațiilor maxime de poluanți în apele uzate epurate se depistează la amoniu, substanțe în suspensii și substanțe organice exprimate în CBO₅
- Tehnologiile de epurare, amplasamentul stațiilor de epurare necesită de a fi reexaminat în scopul de a asigura nivelul necesar de eficiență a sistemului, și de a acoperi un număr mai mare de consumatori.
- Calitatea apelor uzate epurate în toate zonele urbane, cu excepția orașelor Nisporeni, Călărași și Orhei, nu corespunde normelor de deversare existente
- Numai 97% din zonele urbane sînt dotate cu stații de epurare a apelor uzate, iar în zonele rurale canalizarea apelor sînt efectuate doar la 3%-8% din populație
- În ultimii ani a existat totuși o tendință de majorare a numărului stațiilor de epurare funcționale. Au fost puse în funcțiune 18 stații de epurare în raioanele Glodeni, Șoldănești, Râșcani, Dondușeni, Ocnița, Călărași, Căușeni, Orhei, Strășeni, Drochia, Dubăsari.

Secțiunea I. Situația curentă privind deversarea apelor uzate netratate. Situația curentă a domeniilor IX, X, XI (continuare)

- Un impact deosebit de mare asupra mediului îl provoacă gestionarea neadecvată a apelor pluviale, care este doar parțial organizat în cele mai mari orașe și foarte redus în centrele raionale.
- Lipsa instalațiilor de epurare a apelor pluviale în toate localitățile ne confirmă un grad sporit de impact asupra receptorilor naturali.
- Calitatea apelor pluviale nu corespunde cerințelor de deversare în receptorii naturali din insuficiența salubrității luncilor râurilor și a străzilor localităților.
- Lipsa planificării concrete pentru proiectarea sistemului și a instalațiilor de epurare a apelor pluviale și lipsa planurilor generale de dezvoltare pentru toate localitățile urbane.

Secțiunea 1. Situația curentă privind eliminarea sau reutilizarea nămolului din apele sistemelor centralizate de canalizare sau din alte sisteme de canalizare (Domeniul XII).

- Gestionarea nămolului produs la instalațiile de epurare a apelor uzate nu este efectuat adecvat, și nu corespunde cerințelor actelor normative în vigoare.
- Lipsa cerințelor concrete, a actelor normative cu privire la gestionarea nămolurilor, deoarece în legislația națională cu privire la gestionarea deșeurilor nămolul nu este parte și nu este inclus, acesta face parte din sectorul apelor uzate.
- Insuficiența controlului din partea organelor de control și supraveghere de stat asupra calității nămolului și gestionarea lui, prelucrarea, utilizarea, impactul asupra mediului.
- Există insuficiența aplicării buneleor practici cu privire la gestionarea nămolurilor în scopuri ca acesta să fie prelucrat, stabilizat și folosit în agricultură, în gospodăria silvică , parcuri, grădini.

Secțiunea I. Situația curentă privind calitatea apelor uzate folosite în scopuri de irigare (domeniul XIII)

- Standardele existente în Republica Moldova, utilizate pentru a evalua calitații apei pentru irigații, nu se aplică pentru apa uzată.
- În prezent în Moldova nu există nici un standard integrat pentru evaluarea calității apei pentru irigații.
- Reutilizarea apelor uzate epurate în scopuri de irigare în Republica Moldova nu este aplicată, și o legislație națională detaliată în acest domeniu nu este.
- În Republica Moldova au fost efectuat doar studii incomplete de către CNSP din punct de vedere a calității microbiologice privind posibilitatea de utilizare a apelor uzate din stații de epurare în scopuri de irigare și nu există studii detaliate

Secțiunea I. Situația curentă privind calitatea apelor folosite ca surse de apă potabilă (domeniul XIV)

- Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice Sănătate, efectuează supravegherea calității apei de suprafață în 229 puncte fixe, inclusiv în 37 de puncte la rr. Nistru și Prut care sunt surse de aprovizionare cu apă potabilă a populației.
- Monitorizarea se efectuează la 36 parametri chimici și 10 microbiologici, inclusiv la parametrii virusologici și conținutul de ouă viabile de helminți.
- Rezultatele investigațiilor de laborator denotă că cota probelor neconforme cerințelor igienice în perioada anilor 2011-2013 la parametrii chimici fiind la un nivel înalt de poluare și constituind: în 2013 – 5,4% r.Nistru și 28,0% r.Prut.
- Continuă să se mențină ridicat nivelul de poluare al apei acestor râuri la parametrii microbiologici ponderea căroră a constituit pentru r. Nistru în perioada anilor 2011-2013 (54,0% - 6,9%), respectiv pentru r. Prut (56,3% – 52,0%).

Secțiunea I. Situația curentă privind calitatea apei utilizate pentru înbăiere (domeniul XV)

- În țară sunt aprobate 8 zone de recreere de importanță națională, inclusiv: la r. Nistru în or.Soroca, s.Holercani, or.Dubăsari, or.Vadul lui Vodă, or.Tiraspol și or.Bender, la r. Prut o zonă în or. Costești și o zonă la lacul de acumulare Ghidighici în or.Vatra.
- În prezent cerințele privind calitatea apei folosite în scopuri de agrement sînt stabilite în anexa № 1 la Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova № 737 din 11.06.2002 «Cu privire la reglementarea activității zonelor de agrement a bazinelor de apă».
- Până în prezent de către APL au fost legalizate 31 zone de recreere de importanță locală, iar din cauza că apa a fost neconformă cerințelor sanitare numai 12 zone au activat cu autorizație sanitară de funcționare
- În puncte de control din zone de recreere în opt cazuri a fost depistată microflora patogenă, a crescut în a.2011-2013 ponderea probelor de apă în care au fost depistate ouă viabile de helminți - 7,9% - 25,8%

Secțiunea 1. Calitatea apelor utilizate pentru acvacultură sau creșterea ori colectarea moluștelor și crustaceelor, Domeniul XVI

- În Republica Moldova nu exista o practică bună ce ține de asigurarea calității apei folosită în acvacultură.
- Lipsesc reglementările față de calitatea apelor evacuate din iazurile artificiale pentru creșterea peștelui și controlul asupra utilizării îngrășămintelor minerale și organice în aceste ape.
- Lipsește controlul și supravegherea asupra calității apelor pentru creșterea peștelui în iazurile artificiale, odată ce nu se evaluează impactul asupra mediului de la aceste obiecte, nu sunt cerințe asupra numărului de necorespondențe a procentajului probelor de apă a hidrobiontului ce nu corespund normelor de calitate
- Utilizarea apei în acvacultură se efectuează fără controlul și supravegherea calității ei, pentru prevenirea bolilor umane provocate de la consumul peștelui.

Secțiunea I. Situația curentă privind aplicarea bunelor practici recunoscute pentru managementul apelor închise disponibile în general pentru îmbăiere (domeniul XVII)

- La evidența Centrelor teritoriale de Sănătate Publică sunt 25 piscine și 5 SPA pe lângă stațiuni de tratament (în orașele Chișinău, Cahul, Călărași, Vadul-lui-Vodă).
- În Republica Moldova nu există un document național care ar reglementa aplicarea practicii recunoscute corespunzătoare în domeniul de gestionare a bazinelor închise accesibile pentru public.
- Drept bază normativă servește Legea № 10 din 03.02.2009 privind Supravegherea de stat a sănătății publice și Regulamentul privind SSSSP № 384 din 12.05.2010, în care este indicat că obiecte trebuie să funcționeze în baza autorizației sanitare.
- Potrivit cercetărilor efectuate în anul 2012, calitatea apei în piscinele accesibile pentru public în 9,5% de probe nu corespundea cerințelor sanitare pentru indicele chimico-sanitare și în 14% de probe – pentru indicele microbiologice.

Secțiunea 1. Identificarea și remedierea terenurilor specific contaminate, Domeniul XVIII

- Există contaminarea solurilor cu pesticide, folosite istoric în abuz pe cimpurile agricole și deversate în mediu, uleiurile dielectrice folosite în condensatoare și care se consideră substanțe organice persistente- POP.
- În ultimii ani, cu suportul proiectului „Managementul și eliminarea stocurilor POP”, s-a reușit centralizarea focarelor a stocurilor de POP și distrugerea unei semnificative părți a lor. Au fost întreprinse măsuri de blocare a poluării prin construcția sarcofagului în 3 localități. ***Bujor, Congaz, Step-Soci.***
- În cadrul proiectului „Identificarea reziduurilor de poluanți organici persistenți și cartografierea zonelor poluate”, au fost identificate 1604 terenuri contaminate cu POP, printre care sunt 1588 terenuri contaminate cu pesticide din categoria poluanți organici persistenți (POP) și 16 terenuri contaminate cu bifenilii policlorurați (BPC).
- Rămâne a fi o problemă 1949 tone de pesticide păstrate în circa 26 de depozite de pesticide inutilizabile și interzise
- Un pericol pentru sănătatea populației i-l reprezintă terenurile poluate cu produse petroliere în Iargara, Căușeni, Marculești.

Secțiunea I. Eficacitatea sistemelor de management, dezvoltare, protecție și utilizare a resurselor de apă. Domeniul XIX

- Sistemul actual de gestionare al resurselor de apă este insuficient planificat pentru a demonstra că există o abordare integrată pentru protecția și utilizarea rațională a resurselor de apă.
- Lipsa planurilor de management pe bazine hidrografice, în conformitate cu cerințele Directiva Cadru privind Apa 2000/60/EC (DCA) și Legea 272 privind apa, care solicită stabilirea obiectivelor de mediu, impunând un proces de planificare în domeniul managementul apelor.
- La etapa actuală se elaborează și urmează să fie definitivat Planul de management pe râul Nistru și Prut.
- Sectorul resurselor de apă din Republica Moldova este sensibil la schimbările climatice, conform datelor Raportului Național asupra Dezvoltării Umane în Moldova – Schimbarea climei, impactul socio-economic și politica de adaptare, (UNDP 2009). În acest context resursele de apă de suprafață se vor diminua cu 16-20% până în anul 2020. Aceasta va afecta siguranța alimentării cu apă a utilizatorilor către anul 2020, când intensitatea folosirii apei va atinge 100%.

Secțiunea I. Situația curentă privind frecvența publicării informațiilor privind calitatea apei potabile furnizate și a altor ape relevante Protocolului (Domeniul XX)

- Nu sunt dezvoltate metodele de ridicare a nivelului de conștientizare a publicului larg privind accesul la apă și sanitație, a boilor asociate de apă, prevenirea și reducerea poluării resurselor de apă și alte aspecte ce țin de domeniile Protocolului.
- Populația nu este sensibilă privind unele activități legate de îmbunătățirea stării mediului și sănătății în contextul apei potabile, apelor uzate și apelor de îmbăiere prin promovarea prevederilor Protocolului și a Convenției privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontiere și a lacurilor interaționale.
- Începând cu octombrie 2013 la CNSP prin ordin al Ministerului Sănătății a fost instituit Centrul de Informare la Protocol, care are ca obiectiv creșterea nivelului de cunoștințe al populației prin o mai bună informare privind Protocolul Apa și Sănătatea, organizarea campaniilor de comunicare privind apa și sănătatea, instruirea operatorilor și specialiștilor din domeniile sănătății publice și mediului, elaborarea și distribuirea materialelor informaționale, etc.

Secțiunea 2. Obiectivele specifice ale Programului

- Scopul prezentului Program este îmbunătățirea calității vieții populației și a accesului la apa potabilă sigură și sanitație îmbunătățită prin planificarea măsurilor necesare pentru asigurarea realizării indicatorilor țintă la Protocolul privind apa și sănătatea.
- Obiectivul general al prezentului Program se consideră efortul comun a tuturor autorităților competente în strinsă cooperare și aplicare a măsurilor pentru atingerea indicatorilor țintă la Protocol pentru cele 20 de domenii pînă în anul 2025
- Obiectivele specifice ale Programului sunt următoarele:
 - modificarea și completarea parțială a cadrului legislativ/normativ
 - reducerea pînă în 2025 % probelor ce nu corespund calității apei potabile la consumator la parametri microbiologici (E.coli, enterococi) și probelor ce nu corespund calității apei potabile la 5 parametri chimici de bază (F, NO₃, NO₂, As, Fe, Pb)
 - menținerea pînă în a.2025 la nivel zero a indicatorilor de îmbolnăvire a populației de holeră și febră tifoidă;
 - reducerea pînă în 2020 a nivelului incidenței hepatitei A și dizenteriei cu 20%;
 - asigurarea pînă în 2020 a accesului copiilor la surse îmbunătățite de apă în grădinițe și școli și la sisteme de sanitație îmbunătățite pînă la 100% din instituții;

Secțiunea 2 . Acțiunile ce urmează a fi întreprinse

- Elaborarea legilor, strategiilor în domeniul serviciilor comunale publice, gestionării apelor pluviale și de monitorizare a resurselor de apă;
- Elaborarea Normelor sanitare în domeniul supravegherii calității apei potabile și a sistemelor mici de alimentare cu apă; sistemelor mici de sanitație; de utilizare a apelor reziduale în scopuri de irigare; apelor utilizate pentru îmbăiere; apelor în bazinele închise general accesibile pentru îmbăiere; apelor utilizate pentru acvacultură; luînd în considerație recomandările OMS și Directivele UE;
- Elaborarea și implementarea Planurilor de siguranță a apei potabile de către operatorii “Apa-Canal”;
- Elaborarea Registrului sistemelor mici de alimentare cu apă (fîntîni și izvoare);
- Elaborarea și implementarea campaniilor de sensibilizare privind întărirea sănătății și respectarea regulilor de igienă.
- Realizarea noilor proiecte pentru îmbunătățirea sistemelor de sanitație în instituții preșcolare și preuniversitare în scopul asigurării la 100% din instituții cu sisteme de sanitație îmbunătățite;
- Crearea capacităților operatorilor sistemelor colective de aprovizionare cu apă și canalizare pentru reacționare rapidă și lichidarea consecințelor fenomenelor meteo extreme și situațiilor de avariere;
- Crearea asociațiilor locale de gestionare a sistemelor de apă și canalizare în sate pentru deservirea sistemelor colective și altor de alimentare cu apă și sanitație;
-

Sesiunea 2. Etapele și termenele de implementare

Programul va fi implementat în două etape:

- 1) etapa I: perioada 2015-2020 – se va focusa pe dezvoltarea cadrului normativ, reformarea managementului operațional al sistemelor de apă și sanitație și fortificarea capacităților operatorilor pentru implementarea proiectelor de infrastructură, dezvoltarea capacităților tuturor partenerilor implicați în activitățile de realizare a indicatorilor țintă, fortificarea capacităților de monitorizare a calității apei și de protecție a sănătății în relație cu calitatea apei și sanitației;
- 2) etapa a II-a: perioada 2021-2025 – se va axa pe implementarea acțiunilor în scopul atingerii indicatorilor țintă stabiliți.

Sesiunea 2. Indicatorii de progres și performanță

- Ponderea accesului populației generale, a diferitor grupuri la sisteme îmbunătățite de apă potabilă
- Ponderea accesului populației generale, a diferitor grupuri la sisteme îmbunătățite de sanitație
- Numărul stațiilor de tratare a apei potabile / epurare a apelor uzate construite / renovate
- Numărul apeductelor construite /reconstruite
- Numărul asociațiilor/operatorilor de apă și sanitație create
- Numărul izbucnirilor epidemice cauzate de apa potabilă în rândul copiilor și adulților
- Incidența bolilor netransmisibile condiționate de apa potabilă neconformă normelor sanitare
- Nr. localități care dețin Planuri de Siguranță a Apei potabile
- Nr. acte normative elaborate și armonizate la legislația comunitară, care reflectă prevederile Protocolului Apa și Sănătatea

Planul de actiuni pentru realizarea indicatorilor țintă la Protocolul privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova

Nr. crt	Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: asigurarea distribuției apei potabile sigure în 100% instituții pentru copii și reducerea cu 20% a probelor de apă potabilă neconforme la parametrii chimici, Domeniul I, art. 6, pct. 2 (a)						
1	1) Reducerea % probelor ce nu corespund calității apei potabile la consumator la parametri microbiologici (E.coli, enterococi) pînă în 2020 pînă la 3% în orașe și pînă la 7% în sate din probele anuale 2) Reducerea probelor de apă potabilă neconforme normelor sanitare la 5 parametri chimici de bază (F, NO3, NO2, As, Fe, Pb) pînă în 2020 pînă la 20% din probele anuale 3) Realizarea conformității calității apei potabile în școli la toți parametrii microbiologici și chimici pînă în 2020: pînă la 100% din școli	Elaborarea Normelor privind supravegherea calității apei potabile și a sistemelor mici de alimentare cu apă Elaborarea și implementarea Planurilor de Siguranță a Apei Potabile Modernizarea stațiilor de tratare a apei din Cahul, Ungheni, Soroca și Fălești Instalarea sistemelor de filtrare a apei în 300 școli Consolidarea bazei tehnico-materiale a laboratoarelor din 10 centre regionale a sănătății publice	2015 2015-2020 2015-2017 2015 2015-2017	Ministerul Sanatatii Operatorii «Apă-Canal», APL APL, Operatorii «Apă-Canal» APL, Min.Educației, «Apă-Canal Ministerul Sanatatii		Norme Sanitare elaborate Planuri de Siguranță a Apei Potabile elaborate 4 Statii modernizate 300 școli dotate cu sisteme 10 CSP regionale dotate cu utilaj performant

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Reducerea cu 20% către a.2025 a numărului de izbucniri epidemice de boli infecțioase și a incidenței bolilor condiționate de apă, Domeniul II, art.6, 2 (b)					
1) Prezența unui sistem informațional integrat de supraveghere de stat a bolilor netransmisibile până în 2015 2). Reducerea nivelului incidenței hepatitei A și dizenteriei până în 2020 cu 20% 3). Planuri privind siguranța apei potabile până în 2025: în toate orașele și localitățile cu o populație de peste 2.000 de locuitori	Elaborarea Ghidului Național de supraveghere a bolilor netransmisibile și a Planului de acțiuni	2015	Ministerul Sanatatii		Sistem informațional funcțional integrat de supraveghere a bolilor netransmisibile
	Instituirea Sistemului național de supraveghere a bolilor transmisibile și netransmisibile condiționate de apă	2015-2020	Ministerul Sanatatii		Sistem de supraveghere instituit
	Implementarea acțiunilor naționale privind aplicarea practicilor de igienă de către populație	2015-2020	Ministerul Sanatatii, Ministerul Mediului		Nr. acțiuni realizate

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: asigurarea accesului la apă potabilă sigură în 100% instituții pentru copii și creșterea către a.2025 cu 10% a accesului populației generale la sisteme îmbunătățite de apă potabilă, Domeniul III, art.6, pct. 2 (c)					
1) Asigurarea accesului la surse îmbunătățite de apă pînă în 2020 pînă a 80% din toată populația urbană și pînă la 45% din populația rurală	Realizarea proiectelor de aprovizionare cu apă în 100 localități rurale cu susținerea Fondului Ecologic Național, CDC, ADA, alți investitori	2015-2025	APL, Agenția «Apele Moldovei», operatorii “Apa Canal”		Nr. de proiecte realizate
2) Asigurarea accesului copiilor la surse îmbunătățite de apă în grădinițe și școli pînă în 2020 pînă la 100% din instituții	Construcția sistemului de aprovizionare cu apă și canalizare în r. Hâncești. Etapa I - localitățile din lunca râului Prut- satele Cotul Morii, Obileni, Sărăteni și Leușeni	2015-2017	Ministerul mediului, APL		Proiect implementat
	Evaluarea realizării indicatorilor accesului la surse îmbunătățite de alimentare cu apă și sanitație în cadrul unui nou studiu demografic	2018	Ministerul Sanatații		Studiu demografic realizat

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.

Obiectiv specific: asigurarea către a.2025 în proporție de 100% a accesului populației la sisteme îmbunătățite de sanitație, inclusiv până la 50% la sisteme de canalizare, Domeniul IV, art.6, 2 (d)

1) Asigurarea către a. 2025 a accesului a 100 % populației la sisteme îmbunătățite de sanitație, în proporție de 50%, inclusiv 80% pentru populația urbană și 25% populația rurală,	Elaborarea regulamentelor privind sistemele mici de sanitație	2015	Ministerul Mediului, Ministerul Construcțiilor, Ministerul Sănătății		Regulamente elaborate
	Crearea bazei de date privind infrastructura de alimentare cu apă și de sanitație	2015	Biroul de Statistică, Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii «Apele Moldovei»		Baza de date funcțională
2) Asigurarea accesului copiilor la sisteme de sanitație îmbunătățite în grădinițe și școli pînă în 2020 pînă la 100% din instituții	Realizarea proiectelor pentru îmbunătățirea sistemelor de sanitație în instituții preșcolare și preuniversitare	2015-2025	APL, Ministerul Educației, «Apă- Canal»		Nr. de localități cu sisteme mici îmbunătățite
	Construcția și reconstrucția sistemelor de canalizare pentru mărirea cotei populației urbane deservite de sistemele de canalizare	2015-2025	APL, Ministerul Economiei, Ministerul Educației, Operatorii «Apă- Canal»		Cota populației deservite de sistemele de canalizare
3) Creșterea numărului de localități și a populației lor deservite de sisteme ecologice de sanitație (individuale și/sau colective) (toaile ECOSAN, zone umede construite, fose septice și alte tehnologii) pînă în 2025 pînă la 100 de localități	Efectuarea instruirilor pentru APL și societatea civilă privind implementarea și exploatarea sistemelor decentralizate de sanitație	2015-2020	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii cu participarea ONG		Nr. personae instruite

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Nivelurile de performanță a sistemelor colective de alimentare cu apă și a altor sisteme, Domeniul V, art.6, 2 (e)					
1) Prezența sistemelor colective eficiente de alimentare cu apă până în 2020 în 14 orașe și 20 sate	Elaborarea și aprobarea Conceptului de regionalizare a operatorilor conform practicilor utilizate în UE.	2015-2016	Ministerul Mediului		Concept elaborate și aprobat
2) Prezența până în 2020 a 5 operatori a sistemelor colective de alimentare cu apă și de canalizare cu potențial de a reacționa la nivel regional pentru atenuarea efectelor condițiilor meteorologice extreme și situațiilor de avariere de amploare	Regionalizarea sistemelor de alimentare cu apă potabilă în r-le Orhei, Soroca, Florești, Leova, Ceadâr-Lunga, Hîncești, Cahul în baza apeductelor urbane existente	2015-2025	APL, Agenția «Apele Moldovei», Operatorii «Apă-Canal»		Nr. de sisteme regionalizate
	Dezvoltarea și organizarea cooperării inter-municipale între localitățile, care beneficiază de servicii pentru apă și canalizare.	2015-2020	Ministerul mediului, APL		Nr. Asociații inter-municipale create
	Elaborarea criteriilor naționale de evaluare a performanței sistemelor colective de alimentare cu apă și canalizare	2016	Agenția «Apele Moldovei»		Criteriilor naționale de evaluare a performanței
	Crearea bazei de date privind eficacitatea sistemelor colective de alimentare cu apă și canalizare în baza criteriilor naționale de evaluare a performanței	2016	Agenția «Apele Moldovei»		Bazei de date funcțională

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Nivelurile de performanță a exploatării sistemelor colective de sanitație și altor sisteme, Domeniul VI, art.6, subpct. 2 (e)					
1) Prezența sistemelor colective eficiente de canalizare pînă în 2020 în 5 orașe	Reconstrucția sistemelor de alimentare cu apă în or. Cahul, Bălți, Căușeni, Florești, Ungheni și Nisporeni	2015-2020	APL, Operatorii «Apă- Canal»		5 Sisteme modernizate

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Aplicarea bunelor practici recunoscute în domeniul managementului aprovizionării cu apă, gestionării apei și sanitației, Domeniul VII și VIII, art.6, pct. 2 (f)					
1) Existența pînă în 2020 a 5 asociații regionale de întreprinderi pentru gestionarea sistemelor colective și a altor de alimentare cu apă și sanitație	Crearea asociațiilor locale în sate pentru deservirea sistemelor colective și altor de alimentare cu apă și sanitație	2015-2020	APL Agenția «Apele Moldovei»,		5 asociații regionale create
	Estimarea stării și performanței sistemelor de gestionare a aprovizionării cu apă la Chișinău, Bălți, Cahul, Ungheni, Comrat, Florești, Cimișlia, Soroca	2017	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatații, Agenția «Apele Moldovei», APL, Operatorii «Apă-Canal»		8 operatori evaluați
	Instruirea a 30 de specialiști ai întreprinderilor «Apă-Canal» cu privire la certificarea întreprinderilor în sistemele ISO 9000 și 14000	2015-2020	Operatorii «Apă-Canal», Departamentul Standardizare		Nr. persoane instruite

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Deversarea apelor uzate neepurate, Domeniul IX, art.6, pct. 2 (g), (i)					
1) Stoparea deversării apelor uzate netratate în bazinele naturale de apă pînă în 2020 în 4 orașe	Elaborarea documentației de proiect privind infrastructura sistemelor de sanitație pentru or. Soroca, Orhei, Nisporeni și Strășeni	2015	APL, Agenția «Apele Moldovei», Operatorii «Apă-Canal»		4 documente de proiect elaborate
	Construirea infrastructurii sistemei de canalizare (colector, stații de epurare) în or. Soroca, Orhei, Nisporeni și Strășeni	2017	APL, Agenția «Apele Moldovei», Operatorii «Apă-Canal»		4 stații construite

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Deversarea apelor pluviale neepurate din sistemele de colectare, Domeniul X, art.6, pct. 2 (g), (ii)					
1) Existența pînă în 2020 în 2 orașe stațiilor pentru epurarea scurgerilor pluviale poluate deversate în receptorii de apă naturali în zonele urbane	Inventarierea stațiilor de epurare a apelor meteorice la toate întreprinderile	2016	Ministerul Mediului, Agenția «Apele Moldovei»,		Nr. întreprinderi evaluate
	Elaborarea Strategiei cu privire la gestionarea apelor pluviale	2017	APL, Agenția «Apele Moldovei», Ministerul Mediului,		Strategie aprobată
	Atragerea investițiilor și proiectarea sistemelor de colectare și epurare în 7 orașe și construcția instalațiilor de epurare în 2 orașe	2015- 2020	Ministerul Mediului Agenția «Apele Moldovei», ,		Nr. de proiecte aprobate

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Calitatea deversărilor apelor uzate din instalațiile de epurare, Domeniul XI, art.6, pct. 2 (h)					
1) Epurarea apelor uzate pînă la standardele de deversare în bazinele de apă naturale din stațiile de epurare pînă în 2020 în 8 orașe și 18 sate	Elaborarea Regulamentului privind condițiile de deversare a apelor uzate în rețele municipale de canalizare	2015	Ministerul Mediului Agenția «Apele Moldovei»,		Regulament aprobat
	Elaborarea proiectului de reconstrucție a stațiilor de epurare în or. Bălți, Ungheni, Căușeni, Vulcănești, Cimișlia	2015-2016	APL, Agenția «Apele Moldovei», «Apă-Canal»		Nr. proiecte aprobate
	Reconstrucția stațiilor de epurare în or. Bălți, Ungheni, Căușeni, Vulcănești, Cimișlia	2017-2019	APL, «Apele Moldovei», «Apă-Canal»		Nr. statii de epurare reconstruite
	Studii privind efectul apelor uzate tratate pentru deversarea în apele transfrontaliere privind indicatorii microbiologici	2019	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii, «Apele Moldovei», «Apă-Canal»		Studiu realizat
	Organizarea seminarelor pentru instruirea specialiștilor operatorilor “Apă-Canal “ cu privire la certificarea întreprinderilor la ISO 9000 și 14000	2015-2020	Ministerul Mediului, Agenția «Apele Moldovei», «Apă-Canal»		Nr. seminare organizate

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Eliminarea sau reutilizarea nămolului din apele sistemelor centralizate de canalizare colectivă sau din alte sisteme de canalizare, Domeniul XII, art.6, pct. 2 (i), Partea 1					
1) Existența către 2017 mecanismului de utilizare repetată a nămolului de la stațiile de epurare a apelor uzate și a celor din tualetile ECOSAN pentru folosirea lor ulterioară în gospodărirea agricolă și în amenajarea teritoriilor	Elaborarea și adoptarea Regulamentului privind folosirea repetată a nămolurilor stațiilor de epurare	2015	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii, Agenția «Apele Moldovei», «Apă-Canal»		Regulamentul aprobat
	Realizarea cercetărilor asupra nămolurilor stațiilor de epurare existente în or. Bălți, Ungheni, Căușeni, Vulcănești, Cimișlia pentru utilizare repetată în agricultură	2015- 2020	Ministerul Mediului, Academia de Științe, Agenția «Apele Moldovei», APL, «Apă-Canal»		Nr. de cercetari efectuate

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Calitatea apelor uzate folosite în scopuri de irigare, Domeniul XIII, art.6, pct. 2 (i), Partea 2					
1) Existența normelor de utilizare a apelor uzate din stațiile de epurare în scopuri de irigare	Studierea posibilității de utilizare a apelor uzate din stații de epurare în scopuri de irigație	2015- 2016	Ministerul Mediului, Agenția «Apele Moldovei», Operatorii «Apă-Canal»		Studiu efectuat
	Elaborarea Regulamentului de utilizare a apelor reziduale în scopuri de irigare	2017	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii		Regulamentul aprobat

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: îmbunătățirea calității apelor folosite ca surse de apă potabilă, Domeniul XIV, art.6, pct. 2 (j), Partea 1					
1) Realizarea pînă în 2020 a indicatorilor de calitate a apelor de suprafață utilizate pentru alimentarea cu apă potabilă cu privire la conținutul de enterococi și E.coli la nivelul de clasa a 2-a de calitate	Cartografierea surselor publice de apă potabilă de suprafață și subterane cu elaborarea Registrului Național	2020-2022	Ministerul Sanatatii		Registru publicat
	Elaborarea și implementarea Regulamentului privind calitatea surselor de apă utilizate pentru alimentare cu apă potabilă	2016	Ministerul Sanatatii		Regulamentul aprobat
2) Cartografierea în sistem GIS a surselor publice de apă potabilă de suprafață și subterane	Inventarierea și lichidarea surselor neautorizate de deversare a apelor reziduale netratate în cadrul zonelor de protecție sanitară a surselor de apă potabilă	2015-2020	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii, APL		Nr. surselor neautorizate de deversare lichidate

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: îmbunătățirea calității apei utilizate pentru îmbăiere, Domeniul XV, art.6, pct. 2 (j), Partea 2					
1) Atingerea până în 2020 a indicatorilor de calitate a apelor pentru îmbăiere privind conținutul de enterococi și E.coli la nivelul de calitate satisfăcătoare la toate obiectele de importanță națională și locală	Elaborarea și implementarea Regulamentului sanitar cu privire la calitatea apelor utilizate pentru îmbăiere	2017	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii		Regulamentul aprobat
	Inventarierea și lichidarea surselor neautorizate de deversare a apelor uzate neepurate în zonele folosite pentru îmbăiere	2015-2020	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii		Nr. surselor neautorizate de deversare lichidate
2) Existența Registrului Național a obiectelor destinate pentru îmbăiere	Elaborarea și dezvoltarea zonelor de protecție a apei la bazinele utilizate pentru îmbăiere	2015-2020	APL		Nr. zonelor de protecție elaborate

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Calitatea apelor utilizate pentru acvacultură și pentru cultivarea sau colectarea de moluște și crustacee, Domeniul XVI, art.6, pct. 2 (j), Partea 3					
1) Scăderea pînă în 2020 pînă la 25% din probe anuale a ponderii necorespunderii probelor de apă în resursele de apă folosite pentru acvacultură la parametrii fizici, chimici și biologici	A elabora recomandări privind condițiile de scurgere a apelor din bazinele, utilizate pentru acvacultură, în bazinele deschise	2016	Ministerul Mediului, Academia de Științe		Recomandări elaborate
	Elaborarea regulamentului privind evaluarea și monitorizarea calității apelor utilizate pentru acvacultură	2016	Ministerul Mediului, Academia de Științe		Regulamentul aprobat
	Elaborarea cadastrului de bazine utilizate pentru acvacultură	2018	Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Academia de Științe		Cadastru elaborat
	Efectuarea trainingului de sistem pentru pregătirea managementului calificat al lacurilor utilizate pentru acvacultură	2015-2020	Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Academia de Științe		Nr. persoane instruite

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: punerea în aplicare a cadrului normativ național privind bunele practici recunoscute pentru managementul apelor închise disponibile în general pentru înbăiere, Domeniul XVII, art.6, pct. 2 (k), Partea 2					
1) Cadru normativ național instituit privind calitatea apelor bazinelor închise disponibile în general pentru înbăiere	Elaborarea și aprobarea Regulamentului sanitar cu privire la conținutul și calitatea apei în bazinele închise general accesibile pentru înbăiere în conformitate cu recomandările OMS	2015	Ministerul Sanatatiei		Regulament sanitar aprobat
	Evaluarea unui studiu integral privind starea sanitară și calitatea apei bazinelor închise general accesibile pentru înbăiere	2017- 2018	Ministerul Sanatatiei, CSP teritoriale, APL		Raport de evaluare privind bazinele închise accesibile pentru înbăiere

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Identificarea și remedierea terenurilor deosebit de contaminate, Domeniul XVIII, art.6, pct. 2 (I)					
1) Cartografierea a 100% din terenuri zonelor deosebit de contaminate cu pesticide, produse petroliere și alte substanțe chimice	Crearea Centrului de gestionare a deșeurilor	2016	Ministerul Mediului		Centrul creat
	Dotarea laboratoarelor pentru efectuarea monitorizării anumitor poluanți în sol, apă și altor medii	2015-2016	Ministerul Mediului		Nr. unitati de utilaj functionale
	Crearea și actualizarea bazei de date pentru terenurile poluate	2015-2020	Ministerul Mediului		Baza de date creată
	Efectuarea decontaminării teritoriilor poluate cu produse chimice	2017-2020	Ministerul Mediului APL		Nr. total de terenuri decontaminate
	Organizarea seminarelor și a companiilor de informare a publicului referitor la eventualul impact negativ asupra resurselor de apă de suprafață și subterane de la terenurile poluate	2016-2020	Ministerul Mediului		Nr. persoane instruite

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: Eficacitatea sistemelor de management, dezvoltare, protecție și utilizare a resurselor de apă, Domeniul XIX, art.6, pct. 2 (m)					
1) Existența Planurilor de gestionare a resurselor bazinelor râurilor Nistru și Prut	Elaborarea și adoptarea Regulamentului privind planul de management al apelor pe bazine hidrografice	2015	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii, Agenția «Apele Moldovei»,		Regulamentul aprobat
	Elaborarea și adoptarea Regulamentului privind monitorizarea apelor de suprafață	2016	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii, Agenția «Apele Moldovei»,		Regulamentul aprobat
	Elaborarea Programului național de monitorizare a resurselor de apă	2017	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii, «Apele Moldovei»		Program aprobat
	Clasificarea apelor de suprafață pentru bazinele râurilor Nistru și Prut	2017	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii, «Apele Moldovei»,		Regulamentul aprobat
	Organizarea seminarelor, companiilor de informare privind posibilele impacturi negative asupra apelor de suprafață și subterane din activitatea economică	2015-2020	Ministerul Mediului, Ministerul Sanatatii, Agenția «Apele Moldovei»,		Nr. persoane instruite

Obiective specifice (indicatorul țintă)	Acțiunile	Termenii de realizare a acțiunilor	Responsabilii pentru implementare	Costurile estimative (mii lei)	Indicatori de perform.
Obiectiv specific: asigurarea publicării informațiilor privind calitatea apei furnizate și a altor ape relevante Protocolului, Domeniul XX, art.6, pct. 2 (n)					
1) Publicarea odată la 3 ani a Raportului Național privind calitatea apei potabile	Elaborarea unui ordin al MS privind supravegherea calității apei potabile și raportarea datelor	2015-2016	Ministerul Sănătății, CNSP		Ordin elaborat și aprobat
2) Publicarea rapoartelor regionale (municipale) privind calitatea apei potabile 3) Publicarea Raportului anual privind calitatea apelor utilizate pentru îmbăiere 4) Publicarea Raportului Național privind implementarea Protocolului Apa și Sănătatea,	Pregătirea și colectarea informațiilor privind realizarea activităților în cadrul Protocolului legate de gestionarea eficientă a resurselor de ape și reducerea poluării, pentru publicarea acestora în Raportul Național privind starea mediului înconjurător	La fiecare 3 ani,	Ministerul Mediului		Raport elaborat
5) Elaborarea și publicarea odată la 3 ani a Raportului Național privind starea mediului înconjurător	Colectarea informațiilor privind implementarea Protocolului și elaborarea Raportului Național	La fiecare 3 ani, începând cu 2016	Ministerul Sanatatii, Ministerul Mediului,		Raport elaborat
	Susținerea Centrului Informațional (Clearing House) în cadrul Protocolului privind Apă și Sănătatea	Permanen t	Ministerul Sanatatii, CNSP		Centrul informațional funcțional

Mulțumesc pentru ATENȚIE